

ONS BLOEMENDAAL

Memorandum Zonneparken

Bloemendaal, 12 september 2023

Inleiding

In de commissie Grondgebied is op 20 juni 2023 het punt Zonneparken behandeld. Als positieve uitkomst valt te melden dat raadsbreed zonneparken op agrarische bestemmingen werden afgewezen en dat ook het college er zo over dacht.

De intenties zijn dus goed naar de mening van de Stichting Ons Bloemendaal, die deze discussie aanzwengelde, aangezien ook die stichting uit landschappelijk oogpunt tegenstander is van zonneparken, zolang er nog voldoende alternatieven voorhanden zijn.

De vraag is of in de huidige Bloemendaalse bestemmingsplannen waarin agrarische bestemmingen voorkomen, voldoende juridische basis aanwezig is om zonneparken te weren.

Dit valt te betwijfelen naar de mening van de Stichting Ons Bloemendaal.

Gang van zaken

Op een mail met een informatieverzoek over zonneparken kwam het volgende antwoord van de gemeente:

Een zonnepark is inderdaad mogelijk binnen het bestemmingsplan Landelijk gebied 2013 binnen de agrarische bestemming. Dit omdat het niets meer is dan een bouwwerk geen gebouw zijnde. Bij de actualisatie van het bestemmingsplan (of omgevingsplan) zal worden bezien of deze regelgeving aanpassing verdient of niet. De gemeente is niet voornemens op korte termijn hierin actie te ondernemen omdat dit in het beleid of visie geen grondslag vindt en omdat er geen acute noodzaak is hierop het bestemmingsplan aan te passen.

Ons Bloemendaal verbaasde zich over deze (ambtelijke) uitspraak. Het heeft naar onze mening geen zin de put pas te dempen als de kalveren verdronken zijn.

Aan boeren en andere grondeigenaren doen zonnepark-exploitanten op Facebook nu al de volgende aanbiedingen:

Grondverpachten.nl

Wilt u het rendement van uw land op de lange termijn verhogen?

Verpacht dan nu uw land voor de realisatie van een zonnepark.

Verdien jaarlijks 5.000 à 7.000 EUR aan pacht per hectare - en dat voor de komende 25 à 30 jaar.

Zou de gemeente daar nu geen stokje voor steken dan bestaat een goede kans dat bijvoorbeeld de prachtige Vogelenzangse strandvlakte binnenkort de Vogelenzangse glasvlakte is geworden.

Alle terechte inspanningen om het huidige landschap ter plaatse te behouden, zijn dan teniet gedaan. Dit geldt ook voor agrarische bestemmingen elders in de gemeente.

Het is o.i. van belang om hier spoedig preventief te werk te gaan teneinde dit soort (anders onomkeerbare) ontwikkelingen tegen te gaan. Er zijn immers nog genoeg alternatieven om zonnepanelen te plaatsen op particuliere en gemeentelijke gebouwen.

Ons Bloemendaal schreef daarom aan burgemeester en wethouders bij brief van 21 juli 2022:

1. *Een goede oplossing zou o.i. zijn om spoedig een voorbereidingsbesluit te nemen voor alle gebieden in de gemeente met een agrarische bestemming en daarbij te bepalen dat de aanleg van zonneparken daar niet is toegestaan. En dan binnen een jaar (anders vervalt de voorbereidingsbescherming) een bestemmingsplan vast te stellen waarin staat dat tot verboden gebruik van gronden met een agrarische bestemming behoort het gebruik als zonnepark.*

Tot slot: het tijdelijk plaatsen van zonnecollectoren kan worden toegestaan op grond van een "omgevingsvergunning strijdig gebruik" die door middel van de kruimelregeling wordt afgegeven. De kruimelregeling geeft derhalve de mogelijkheid om een tijdelijke omgevingsvergunning te verlenen voor opstellingen voor zonne-energie voor een periode van maximaal 10 jaar.

2. *Wij verzoeken u nu reeds het standpunt in te nemen dat u van deze kruimelregeling in principe geen gebruik zult maken voor zonneparken op agrarische bestemmingen. Dat zou anders het raadsbesluit over deze kwestie, dat de raad hopelijk op uw voorstel zal nemen, teniet doen.*

Bij brief van 8 augustus 2022 antwoordde het college o.a.:

De bestemmingsplannen in Bloemendaal kennen twee vormen van agrarische bestemming. De normale agrarische bestemming en een bestemming agrarisch met (landschappelijke) waarden. Binnen de bestemming agrarisch kunnen rechtstreeks zonneparken worden opgericht. Binnen de bestemming agrarisch met waarden is het college bevoegd nadere eisen te stellen ten behoeve van het behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van de natuurlijke waarden, archeologische- en/of landschappelijke en/of cultuurhistorische waarden van de gronden.

Het college ziet genoeg aanknopingspunten om maatwerk te leveren mocht er een verzoek komen tot het realiseren van zonneparken op agrarische gronden met waarden. Het college ziet daarom, mede gelet op de energiecrisis, geen reden tijd en geld te investeren om mogelijke zonneparken op voorhand onmogelijk te maken.

Daarop antwoordde de Stichting Ons Bloemendaal bij brief van 10 oktober 2022 o.a. het volgende:

Bestemmingsplan

Binnen de bestemming agrarisch kunnen al rechtstreeks zonneparken worden opgericht zonder dat u daar iets tegen kunt doen. Binnen de bestemming agrarisch met waarden kunt u wel nadere eisen stellen, maar die kunnen nooit zover gaan dat een zonnepark kan worden tegengehouden. De bestemming laat het immers toe. Hooguit kunt u de landschappelijke schade enigszins beperken door bijvoorbeeld beplanting aan de kant van de openbare weg voor te schrijven of door de bestaansduur van het zonnepark te limiteren. Dit zijn uiteraard geen oplossingen die het landschap en het uitzicht ten goede komen. Maatwerk wat ertoe doet, is nu naar onze mening niet of nauwelijks mogelijk. Wij vinden dit zeer onbevredigend.

Conclusie

Uw conclusie dat er genoeg aanknopingspunten zijn om maatwerk te leveren mocht er een verzoek komen tot het realiseren van een zonnepark op agrarische gronden met waarden, delen wij niet. Dat maatwerk zal niet veel kunnen voorstellen. Voor de energietransitie die u er bij aanhaalt, zijn voldoende alternatieven. Bovendien vergeet u hierbij de gronden met een louter agrarische bestemming, die wel degelijk van landschappelijke waarde zijn, ook al kent het bestemmingsplan er die waarde niet aan toe. En mocht er in de toekomst een onvermijdelijke behoefte gaan ontstaan aan zonneparken dan staat de gemeente veel sterker als voor alle agrarische bestemmingen (met en zonder toegekende waarden) een verbod bestaat waarvan onder strenge voorwaarden vrijstelling kan worden verleend. Dan is maatwerk pas echt mogelijk.

Op de dag van de commissievergadering (20 juni 2023) schreef wethouder Wijkhuisen het volgende aan de raad:

Bestemmingsplan

Initiatieven worden getoetst aan het bestemmingsplan. Daarbij wordt getoetst aan bouwregels en gebruik.

1. Bouwregels

Zonneparken voldoen in veel gevallen aan de regels ten aanzien van bouwen. Wel kan het college nadere eisen met het oog op behoud, het herstel en/of de ontwikkeling van de natuurlijke-, archeologische-, landschappelijke- en/of cultuurhistorische waarden van de gronden;

2. Gebruik

De op te richten zonneparken moeten passend zijn binnen het gebruik zoals dat is opgenomen in het bestemmingsplan. Binnen de bestemming 'Natuur' is dit zodoende uitgesloten. Enkel binnen de bestemming wonen of op agrarische gronden waarbij de op te wekken zonne-energie wordt gebruikt ten behoeve van die woning of dat agrarische bedrijf is het passend binnen het bestemmingsplan.

Indien er zodoende echt sprake is van een grootschalig zonnepark zal dit niet passend zijn binnen het bestemmingsplan en zal dit worden voorgelegd aan uw raad.

Wijzigen bestemmingsplan

Het is mogelijk een paraplubestemmingsplan op te stellen om zonneparken onmogelijk te maken. Dit kan niet op basis van beleidsregels.

Conclusie

Slechts in uitzonderlijke gevallen kunnen zonneparken worden opgericht. Het bestemmingsplan biedt daarnaast voldoende mogelijkheden aanvullende eisen te stellen. Het college ziet geen reden tijd en geld hierin te investeren om deze gevallen op voorhand onmogelijk te maken.

De commissie Grondgebied vond hierin aanleiding om op 20 juni 2023 te adviseren geen voorbereidingsbesluit te nemen en de bestemmingsplannen niet aan te vullen.

Nieuw aspect

Plotseling haalt de wethouder het niet eerder gebruikte aspect "Gebruik" erbij. Zonneparken passen naar zijn mening qua gebruik niet binnen agrarische bestemmingen, tenzij die zonneparken louter ten dienste staan aan de energievoorziening van het betreffende agrarisch bedrijf.

Is deze stelling houdbaar?

Dat zou betekenen dat er wel grootschalige zonneparken kunnen komen, maar dat de zonnepanelen dan niet in werking mogen zijn.

Zonnepanelen zijn nl. bouwwerken geen gebouwen zijnde en daarover bevatten de huidige bestemmingsplannen binnen de agrarische bestemmingen slechts beperkte voorschriften:

In het bestemmingsplan Landelijk Gebied 2013 staat bijvoorbeeld in de planvoorschriften bij de bestemming Agrarisch met waarden:

5.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

- a. *de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer dan 1,20 meter bedragen;*
- b. *de bouwhoogte van silo's mag niet meer dan 7 meter bedragen;*
- c. *de bouwhoogte van de omheining ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – paardenbak' mag niet meer dan 1,5 m bedragen;*
- d. *de bouwhoogte van lichtmasten ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – paardenbak' mag niet meer dan 12 m bedragen;*
- e. ***de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 meter bedragen;***
- f. *silo's zijn niet toegestaan buiten het bouwvlak;*
- g. *de bouw van een carport is alleen achter de voorgevelrooilijn toegestaan;*
- h. *de bouw van zwembaden is niet toegestaan;*
- i. *de bouw en aanleg van paardenbakken is niet toegestaan, uitgezonderd ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – paardenbak';*
- j. *de bouw en aanleg van tennisbanen is niet toegestaan.*

Zonnepanelen, mits niet hoger dan 3 meter, zijn dus toegestaan!

Over het gebruik van agrarische grond staat vermeld:

5.5 Strijdig gebruik

Tot met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval gerekend:

- a. *het gebruiken of laten gebruiken van gronden ten behoeve van toeristisch-recreatieve nevenactiviteiten;*
- b. *het gebruiken of laten gebruiken van gronden ten behoeve van detailhandel;*
- c. *het gebruiken of laten gebruiken van gronden ten behoeve van een minicamping;*
- d. *het gebruiken of laten gebruiken van gronden ten behoeve van een zorgboerderij;*
- e. *het gebruik van de gronden als stort- of opslagplaats van al dan niet aan het gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen en materialen, behoudens opslag die geschiedt in het kader van de normale agrarische bedrijfsvoering.*
- f. *Het gebruiken van een bedrijfswoning bij een agrarisch bedrijf als woning voor een persoon (of het huishouden van een persoon) anders dan door de persoon (of het huishouden van een persoon) wiens huisvesting daar noodzakelijk is voor het betreffende agrarisch bedrijf.*

Gebruik als zonnepark wordt dus niet genoemd als voorbeeld van strijdig gebruik!

Conclusie

De aanleg van een zonnepark in de agrarische bestemmingen is thans qua bestemming niet tegen te houden, aangezien deze bouwwerken, geen gebouw zijnde, niet afdoende zijn geregeld.

Qua gebruik kan ook een situatie ontstaan dat de gemeente niet kan optreden. Nu zonneparken niet genoemd worden als strijdig gebruik, wordt het een kwestie van interpretatie. Wat bijvoorbeeld te denken van het geval dat een boer tussen kleine complexen zonnepanelen stroken grasland handhaaft en daarop schapen laat lopen? Of als een boer die veel grasland bezit, op bijvoorbeeld 40% daarvan een zonnepark realiseert en op de rest paarden laat grazen? Het blijft dan voor het grootste deel agrarisch gebruik. Of denk eens aan het geval de wethouder zelf noemt: een boer gebruikt veel elektra en voor dat eigen gebruik (en bij een overschot teruglevering aan het net) realiseert hij een flink zonnepark op een weiland.

Oplossing

De eenvoudigste en snelste oplossing is om – na het nemen van een voorbereidingsbesluit, dat bevroerende werking heeft gedurende een jaar – bij alle agrarische bestemmingen (ook die zonder waarden) onder “strijdig gebruik” in de planvoorschriften toe te voegen:

- g. het gebruik van de gronden als zonnepark dan wel als verzameling van zonnepanelen.

En tevens bij die bestemmingen onder “Bouwwerken, geen gebouw zijnde” in de planvoorschriften toe te voegen:

- k. de bouw en aanleg van zonneparken dan wel van een verzameling van zonnepanelen is niet toegestaan.

Wij kunnen ons niet voorstellen dat, zoals de wethouder aanvoert, veel tijd en geld geïnvesteerd moet worden om dit te realiseren.

Wij geven de gemeenteraad dan ook in overweging hiertoe over te gaan. Langdurige en kostbare juridische procedures, die de gemeente mogelijk zou verliezen, worden hierdoor voorkómen.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van de Stichting Ons Bloemendaal.

Stichting Ons Bloemendaal

Postbus 31, 2060 AA Bloemendaal

IBAN NL77 ABNA 0562 3202KvK Haarlem 41222111

Email: administratieonsbloemendaal.nl

www.onsbloemendaal.nl